

roger dudant

standaard galerij oostende

kapellestraat 103 - christinastraat 144

8 november tot 9 december 1975

Ik geloof in alle ernst aan een Nieuwe Dageraad : in het midden van de eeuw bevinden wij ons in de chaos, in de maalstroom, in de draaikolk die ons eenmaal zal uitspuwen. Daarom acht ik het heilzaam, aangezien alles op losse schroeven wordt gezet, dat de schilderkunst een tijdlang muzikaal wordt.

Dat is het geval met de kunst van Roger Dudant, al is hij schilder in merg en been en niets anders dan schilder. Niet dat hij geen zin zou hebben voor muziek, dat hij ongevoelig zou zijn voor haar : voortdurend heeft hij een melodie in het oor, een symfonie van Mozart vervoert hem. Maar nooit heeft hij notenleer gevolgd of een klavier betokkeld. Hij heeft er nooit trek in gehad, hij had genoeg aan zijn schilderen, wellicht omdat zijn kunst, zonder dat hij het wil of zelfs weet, van nature muzikaal is en voor hem dus de muziek vervangt. Maar opgelet ! Om er ten volle van te genieten, moet men ze bekijken, zoals men zou luisteren naar een sonate.

Fr. Maret

Roger Dudant

Biografie

Geboren 10 maart 1929, Laplaigne (Hgn.)
Akademie voor Schone Kunsten,
Doornik
Nat. hoger Instituut voor Decoratieve
Kunsten, Ter Kameren Abdij (leraar
Paul Delvaux)
1953 Diploma grootste onderscheiding
Atelier : La Ferté 1, Peruwelz

Onderscheidingen

1953 Prijs «Jonge Belgische Schilder-
kunst»
1955 3de vermelding Intern. wedstrijd
«Carnegie Foundation», Pittsburg
1956 Prijs 4de intern. tent. Lugano
1956 Prijs v. d. provincie Henegouwen

Werken

in het bezit van de Belg. Staat, de
provincie Henegouwen, de musea van
Brussel, Antwerpen, Gent, Oostende,
Doornik, Charleroi, Luik (musée d'Art
Wallon), Verviers, Elsenne, Brugge,
Kortrijk, Stavelot, Lugano, Saõ Paulo,
Palm Beach en de Carnegie Founda-
tion in Pittsburg (V.S.)

Helemaal vrijgevochten kan de kunstenaar voortaan afzien van regels, die zijn als palen tot afbakening van een weg, waarbij men soms graag weer op adem komt. Zeker van zijn vocabularium (een kundige en subtiële techniek) en van zijn syntaxis (een nauwkeurige toepassing van deze techniek op hetgeen men uitdrukt) geeft Roger zich nu vrij over aan de ontroering die zich van hem meester maakt.

Een ontroering die natuurlijk voortvloeit uit wat de natuur te zien biedt : hij is en blijft een zuiver visueel artiest. Maar zodra hij zijn atelier betreedt neemt die ontroering, bij het contact met het doek, de olie, de kleur, andere vormen aan, waarmee hij, de virtuoos, genietend weet te spelen : vreugde van het schilderen, van op het uitdagend maagdelijk vlak grote houtskooltrekken te zetten, dynamisch als kretten of roulades en daarna met het mes vette lagen roomachtig wit uit te strijken en te pletten, de tonen te verdunnen in liefdevolle schakeringen, olieachtige verflaagjes, aangelengd met een hars, waarvan de geur u naar het hoofd stijgt, aanbrengen en ten slotte het afwerken, desnoods met Oost-Indische inkt, duidelijk en scherp als een drogenaaldtrek, van duizend details waarvan de nauwkeurigheid alleen reeds een betovering is. Een waar geluk, zeg ik, een dronkenschap die haars gelijke niet heeft...

Het werk van Dudant is rijk aan betekenis. Betekenis, zeg ik, maar niet voorstelling. Elk kunstwerk is een teken, vaak een mysterieus teken. Ik druk op het feit dat, al mag Roger Dudant nog zulk visueel temperament zijn (anders zou hij geen schilder heten) zijn schilderkunst slechts in schijn figuratief is.

Wie in zijn werk alleen de figuratieve elementen wil zien bevindt zich op een dwaalpad en belet zichzelf te genieten. Ongetwijfeld ontdekt men die elementen... met een beetje goede wil. Maar het is niet dat soort goede wil dat van doen is om er het ware geheim van te doorgronden, een mysterie dat volkomen verschilt van het raadsel dat zijn werk ons op te lossen zou geven, als het kon geformuleerd worden door de vraag : Raad wat ik voorstel. De schilderijen van Dudant zijn geen raadsels en misschien zou hij er goed aan doen ze geen titels meer te geven, die zulks doen veronderstellen. Hij is natuurlijk helemaal eerlijk wanneer hij een schilderij **Moeras** of **Kanaal** betitelt. Want het is hoogstwaarschijnlijk dat de herinnering aan het zien — God weet wanneer ! — van ergens enkele waterplassen tussen dorre struiken of van een kanaalvlak, dat achter een brug tegen het licht afstak, in hem allengs de scheppende ontroering heeft doen gisten. Maar het is zeker — want hij heeft het me zelf gezegd — dat, van zodra hij voor zijn doek zit, gedreven door het instinkt, door de noodzaak **van het schilderen** (dat of iets anders), het **deze noodzaak** is (en niet speciaal deze herinnering) die hem op het witte vlak die grote lijnstroken doet werpen, die in genedele figuratief zijn, maar onmiddellijk het geraamte van zijn werk worden.

Werk, boordevol levenskracht en zin, van een feilloze harmonie en evenwicht, tegelijk «abstrakt» en — voor wie zulks willen — toch «figuratief», want achter die netten van zulke intens zwarte lijnen met beklemtoond reliëf, waarvan de materie de charme van lakken heeft, ontdekt men, opduikend uit een melkachtige nevel, nachtelijke uitgestrektheden, horizontalen door vertikalen doorsneden, waarvan de sereniteit ten zeerste bedriegt : een verborgen leven, wriemelend als het slik van een stille vijver, beangstigend omwille van het mysterie, gesuggereerd door enkele witte, gele of vaalbruine rechthoekjes (waarvan engels rood of gebrand siëna-bruin de basis is) die, het duister doorborend, dank zij het kunstig aanwenden van een zacht dégradé, in onpeilbare diepten doordringen.

Men denkt aan kamers waar God weet wat beraamd wordt, aan het verlicht halfdek van een vreemdsoortige pakketboot tijdens een benauwende nacht.

Het is het wonder van een langgerijpte abstrakte schilderkunst die, **zonder iets te tonen**, uit ons onderbewuste duizend dingen doet opduiken, waaraan de kunstenaar waarschijnlijk niet eens heeft gedacht. Wellicht is geen ander dan het woord «symfonie» zo goed op dergelijk geslaagd kunstwerk toepasselijk.

François Maret, 1963

Pas plus que chez Vietra da Silva, sa sœur en poésie plastique, pas plus que chez Hans Hartung, son frère en graphisme médité, c'est en vain que l'on chercherait trace d'effigie, de silhouettes humaines dans l'œuvre de Roger Dudant. Un paradoxe veut pourtant que ses tableaux ne biffent pas l'homme : il s'y révèle en épiphanie. D'abord, celui qui a orchestré ces toiles ne cesse d'y suggérer sa propre présence mentale, feutrée, insidieuse et secrète, à l'instar de ces symphonies dont chaque note, chaque phrase font affleurer tout autant le souffle que les aveux du compositeur. Ensuite, comment ne pas saisir ici les modulations d'hymnes que les pinceaux dédient au génie créateur, aux plus «édifiantes» des muses architecturales ? Aux commencements étaient la rosée et les marais, de souples vallonnements nappés d'irisations, scandés par les épis, la ponctuation de simples touffes d'oyats ou de bosquets. Puis vinrent les parois d'acier, les échafaudages tubulaires, tout ce qui domestique le verre et le béton, tout ce qui s'implante en pieux, grimpe, — agile... agile... — en verticales et en niveaux. Telle est la thématique, tel est «le cahier des charges» du démiurge hennuyer : glaise et eaux, fondrières et fondations, lotissements industriels et jeux de lumière, gratte-ciel et reflets.

Avec ses dégradés de bleus si murs, ses transparences diaphanes, des banquises de beiges ou de fines vaporisations de gris qu'exaltent bruns nobles et tintes lie-de-vin. Plus que jamais, on dit Dudant tout court, — qui lui marchanderait le privilège du label abrégé ? On est heureux de voir qu'il est fidèle à ses rendez-vous saisonniers, tout comme à son style. Sans essoufflement.

La joie, c'est qu'il surprenne une fois encore. Non par des recettes passées au moule de l'habitude ou de la mode, mais par des gammes plus souveraines, des solutions plus exigeantes, l'affirmation d'un vocabulaire d'autant plus renforcé qu'il tire ses richesses d'une stricte économie, et sans qu'on doive en appeler au tour de force. Le morceau de bravoure ? Inconnu chez Dudant.

A moins qu'il ne jaillisse de cadre en cadre, et c'est parfaitement bien ce qui se passe.

Complice de l'espace, insérée dans une nature à réinventer, que la technologie est belle quand Dudant l'interprète au gré de ses visions. Les arcanes d'un chantier deviennent fantastiques, étages et superstructures font office de rampes de lancement pour l'imagination de tous. Le regard planote enfin sur le clavier de l'infini. Un vrai peintre a tout transfiguré...

Jean Pigeon

Dans l'aventure de notre art vivant, Roger Dudant surgit très tôt comme le cavalier solitaire d'une perspective glacée et désolée. C'est un Wallon du Tournaisis demeuré fidèle à sa terre d'élection, aux grands horizons beiges et gris, lavés de brume, mais l'artiste a aussi fait siennes les longues constructions modernes qui s'inscrivent dans la pâleur du jour, vastes vaisseaux dont la coque est encore ouverte, révélant sa structure, ses points d'appui, ses perpendiculaires et ses horizontales.

Son amour de l'épure est manifeste depuis toujours ; comme Bertrand, Roger Dudant projette sur la toile des rythmes essentiels en un graphisme à la fois précis et délicat.

La passion des échafaudages, des ponts en construction et des constructions sur pilotis rappelle comme un art de fugue, un élan ascensionnel, mais aussi l'interrogation en profondeur.

En fait, ce fils de forgeron a encore dans l'oreille le chant de la forge familiale. Il découvrira, dans la classe de Paul Delvaux, à la Cambre, cette même volonté de perfection artisanale associée naturellement à l'élévation spirituelle.

Les visiteurs reconnaîtront dans les toiles un recours à des tons plus intenses : le rouge et le bleu éclairent des masses citadines où l'ombre des tunnels paraît plus accueillante. Ainsi le peintre est passé de son pays perdu, de ces chantoirs et de ses marais au monde futur que l'on est en train d'élaborer dans la vaste ville aux sens interdits, aux vallées creusées et aux colonnes de béton. Il y a, en vérité, beaucoup d'exaltation dans cette œuvre que certains tiennent pour froide. Mais c'est bien la son contraste secret et sa beauté un peu fatale.

Paul Caso

Persoonlijke tentoonstellingen

- 1954 Brussel : Galerie du Théâtre de Poche
La Louvière : Maison des Loisirs
Luik : Galerie du Carré
- 1955 Brussel :
Paleis voor Schone Kunsten
- 1956 Deurne : Het Atelier
- 1958 Brussel :
Galerie des Contemporains
Brussel :
Paleis voor Schone Kunsten
- 1960 Parijs : Galerie Di Méo
- 1961 Parijs : Galerie Di Méo
New-York : Gallery A. Landry
- 1962 Brussel :
Paleis voor Schone Kunsten
- 1964 Gent : Galerij Kaleidoscope
- 1965 Antwerpen : Hotel Nautilus
- 1966 Brussel :
Paleis voor Schone Kunsten
- 1968 Knokke-Zoute : Galerie Présences
- 1971 Kortrijk : Standaard Galerij
Antwerpen : Standaard Galerij
Oostende : Standaard Galerij
- 1972 Knokke-Zoute : Galerie Présences
- 1974 Brussel : Galerij Robert Finck
- 1975 Charleroi : Galerie La Sarbacane

Groepstentoonstellingen

- 1954 Antwerpen Kunst van Heden
- 1955 Rome :
Nat. Galerij voor Moderne Kunst
Pittsburg : Carnegie Foundation
- 1956 Groningen : Jonge Belg. schilders
Lugano :
4de intern. tent. «Wit en zwart»
Brussel :
Jonge Belgische Schilderkunst
Parijs :
Guggenheim internationaal
Den Haag :
Gemeentemuseum, Facetten II
- 1957 Warschau, Poznan, Sopot : Belg.
Kunst van de 19de en 20ste eeuw
Florence :
Hedendaagse tekeningen
- 1958 Brussel : Expopaleis 7 :
Hedendaagse Belgische kunst
- 1959 Saõ Paulo : 5de biennale
Parijs : Musée d'Art Moderne,
1ste intern. biennale
Munchen : 100 jaar Belg. kunst
- 1960 New-York : Parke Bennett gallery :
Kunst in België
Valdagno, Milaan, Brussel,
Munchen, Parijs : Prijs Marzotto

- 1961 V.S. :
 Smithsonian Inst. :
 Belgische tekeningen
 Tokio : 6de biennale
 Parijs : Mus. nat. d'Art Moderne :
 Dessins belges d'Ensor à nos
 jours
- 1962 Brussel : Galerie R. Finck :
 Tableaux modernes de J. Smits
 à R. Dudant
 Madrid : Jeunes peintres belges
 Wenen : Museum des 20sten
 Jahrhunderts : Belg. Kunst
- 1963 Oslo : Kunstforëning :
 Hedend. Belg. Kunst
 Stuttgart : Staatsgalerie :
 Tekeningen van Ensor tot nu
 Antwerpen : Hessenhuis :
 Abstrakte schilderkunst in
 Vlaanderen
- 1965 Santiago :
 Tekeningen en aquarels
 Rio de Janeiro : Belg. schilder-
 kunst van 1920 tot nu
 Sofia, Budapest, Bucarest :
 45 jaar Belg. kunst
- 1968 Teheran :
 Oudheidkundig Museum :
 Hedend. Belg. kunst
- 1969 Bagdad, Beyrouth, Praag,
 Bratislava : Hedend. Belg. kunst

Biografie

- François Maret :
 Monografie «Belgische kunst»
 L.L. Sosset :
 «Quadrum», mei 1956
- J.R. Delahaut :
 «Terre d'Europe», sept. 1965
- M. Ganseman :
 «Overseas», febr. 1968
- J.J. Walravens :
 De Permeke à nos jours, uitg. Cultura
- J. Dupréau :
 La peinture abstraite, uitg. Cultura
- L.L. Sosset :
 La peinture abstraite, uitg. Arcade

Het werk van Roger Dudant ontspruit aan de inspiratie van de semi-industriële wereld. Aanvankelijk konstrueerde hij zijn nogal onrustige doeken aan de hand van vertikalen en horizontalen, versneden door heftige diagonalen. Vrij spoedig verdween de mens van het toneel. Hij ging verder met de abstraktie van wat hij in werkelijkheid zag : lelijke fabrieksgebouwen en kleine geschonden lapjes groen ertussen. De harde diagonalen werden later met minder nadruk getekend, wat een grote stabiliteit en rust tot gevolg heeft.

Wie de Standaard Galerij binnen treedt, vergeet meteen het drukke verkeer in de stad, de benepen ruimte tussen hoge huizen, de stinkende lucht. Dudant heeft in zijn abstrakte doeken het licht en de ruimte geïntroduceerd. De kleuren zijn bescheiden, de lijnvoering is uiterst geraffineerd, de compositie meesterlijk uitgebalanceerd. Een genot voor het oog ! Dudant zou zelf zijn schilderkunst beleven als een symfonie in de chaos van onze tijd. Hij veredelt de wereld door ze te abstraheren. Het schitterend licht en de onpeilbare diepte van een streng lineair perspectief hebben echter iets onmenselijks. Het is wellicht niet zonder betekenis dat in al de steden van Dudant nergens nog een mens leeft. Dudant is aldus een exponent van onze tijd. Zijn zgn. esthetische symfonie is uiteindelijk een eerlijker protest dan het geklungel met neuzen, stellingen en dynamiet.

St. (De Standaard)

Roger Dudant kreeg in 1954 de prijs voor «De jonge belgische Schilderkunst» toegekend. Hij heeft deze titel eer aangedaan want sinds dat jaar heeft zijn talent zich steeds verder ontwikkeld. Van het begin af vertoonde zijn kunst bepaalde konstanten. Dudant is deze blijven verrijken. Dit komt vooral tot uitdrukking in een soort grafische luminositeit waarin het kleurengebruik tot een minimum wordt beperkt. Ook de afwezigheid van de mens verhoogt de verstilte sfeer en de lichtende werking die van zijn «industrieterreinen» uitgaat. Bovendien wordt de op het eerste gezicht statische verhouding tussen horizontalen en vertikalen tegengegaan door gebruik van diagonalen en licht- en schaduwwerken, die geaccentueerd worden in een structuur van dikwijls uiterst geconcentreerde ragfijne nerven.

Wie Roger Dudant van het begin van zijn carrière heeft gekend, heeft steeds dezelfde grondgedachte teruggevonden, die zich geleidelijk aan, ver van de deining rond de abstrakte bewegingen en los van modeverschijnselen, heeft ontwikkeld. In zijn laatste werken is zijn schilderkunst haast doorschijnend, bijna vederlicht en ontdaan van het overbodige, in het zich steeds herhalende lijnenspel van sommige van zijn vroegere werken. De evenwichtige ordening van zijn composities wordt door de moderne architectuur geïnspireerd. Zijn architecturen bezitten echter een zwevend karakter : de stralen, stenen, betonnen en glazen structuren worden in een doorzichtige, eterische atmosfeer opgelost. Gevels, loodsen, halls, en gangen tekenen zich in lineair perspectief tegen genuanceerd blauw grijs, vervloeiend roze en lichte okerkleuren af.

L.-L. Sosset

An Hainaut artist of outstanding reputation and ability, Roger Dudant is among the handful of Belgian painters known to American connoisseurs. Our former Ambassador To Belgium, the Honorable William Burden, includes an Dudant in his extraordinary collection of modern art in New York City. Another of his striking works of art — «Impression of Warsaw» — painted in 1957 is in the M.F. Beer collection in New York. Dudant cannot be neatly classified into a particular school of painting. He is neither completely figurative nor is he non-figurative. His canvasses reflect his early youthful impressions of semi-industrial Hainaut Province. Factories, hangars, railroad stations, the black landscapes which he knew as a child and to which he adds a somewhat melancholy tone. Most recently his canvases are studies of architectural forms, whether they be city buildings, the lights of a city at night, or the desolate factory seen at dusk. Scaffolding and unfinished structures particularly intrigue hem. Dudant is a Belgian artist whose career is being closely watched by those interested in outstanding artists of the period.

M. Ganseman
 «Over Seas» february, 1968